07/12/2020

Η πανδημία δεν σταματά την προσκυνηματική περιήγηση

/ Επικαιρότητα

Με δεδομένο ότι ο τουρισμός και η βιομηχανία των ταξιδιών είναι ένας από τους κλάδους που έχουν πληγεί βαρύτητα από την πανδημία, το ενδιαφέρον για την επόμενη μέρα στρέφεται σε μορφές τουρισμού που θα μπορούσαν να αποδειχθούν ανθεκτικές. Μια απ' αυτές είναι και ο θρησκευτικός και προσκυνηματικός τουρισμός, που όπως αναφέρουν όσοι ασχολούνται με τον συγκεκριμένο τομέα, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ακόμη περισσότερο στη χώρα μας.

Σύμφωνα με όσα είπε στο Αθηναϊκό/Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο αναπληρωτής καθηγητής στο τμήμα Θεολογίας του ΑΠΘ Χρήστος Τσιρώνης, τα παραδείγματα της ιστορίας μέχρι σήμερα έχουν δείξει ότι η προσκυνηματική περιήγηση δεν σταματά παρά τις αντίξοες οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες που μπορεί να επικρατούν ανά περιόδους στους διάφορους προορισμούς.

«Υπάρχει έντονος συναισθηματικός δεσμός ανάμεσα στον επισκέπτη και τον χώρο», επισημαίνει». Προς επίρρωσιν αυτού, η ερευνητική ομάδα του κ. Τσιρώνη διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι που ταξιδεύουν ως προσκυνητές σε έναν προορισμό θέλουν να συνεχίσουν να το κάνουν, όπως προέκυψε από πρόσφατη έρευνα του ΑΠΘ, η οποία έγινε εν καιρώ πανδημίας και αναμένεται να δημοσιευθεί σύντομα.

Στη βόρεια Ελλάδα, το Άγιον Όρος, που προσελκύει κάθε χρόνο χιλιάδες προσκυνητές, όπως και στην υπόλοιπη Ελλάδα τα Μετέωρα, η Τήνος, η Πάτμος αποτελούν -μεταξύ άλλων- κέντρα ορθόδοξης πίστης και λατρείας οικουμενικών διαστάσεων και ως εκ τούτου, σύμφωνα με τον κ. Τσιρώνη, η Ελλάδα είναι προνομιακός προορισμός θρησκευτικού τουρισμού.

Τα μέχρι σήμερα δεδομένα

Μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία για τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, όπως και δεν τηρούνται συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία για την αναλυτική παρακολούθηση των λεγόμενων ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο λεγόμενος «θρησκευτικός τουρισμός», όπως σημειώνει μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Χρήστος Πετρέας, εμπειρογνώμων Τουριστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος και ειδικός σύμβουλος του υπουργού Τουρισμού.

Όπως επισημαίνει ο κ. Πετρέας, σύμφωνα με μια έρευνα που έγινε πριν από μερικά χρόνια από ελληνικά τουριστικά γραφεία, υπό την αιγίδα του Συνοδικού Γραφείου σχετικά με τα ταξίδια και τις εκδρομές με θρησκευτικό ενδιαφέρον, προέκυψαν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα: οι περιοχές για εκδρομές που επιλέγονται από τα Τουριστικά Γραφεία – άρα ζητούνται από τους επισκέπτες – σε ποσοστό μεγαλύτερο του 80% είναι η Αθήνα και Θεσσαλονίκη, που είναι συγχρόνως γνωστοί τουριστικοί προορισμοί, αλλά συνδυάζουν και θρησκευτικά μνημεία και ενδιαφέροντα. Άλλωστε και στις δύο πόλεις υπάρχουν σημαντικά προσκυνήματα, ενδεικτικά ο Άγιος Δημήτριος στη Θεσσαλονίκη και ο Άγιος Εφραίμ στη Νέα Μάκρη, Αττικής.

Από την άλλη, η ζήτηση για τα Μετέωρα, την Κέρκυρα, την Τήνο και τη Ρόδο ήταν γύρω στο 70%. Οι πρώτες τρεις περιοχές λόγω της θρησκευτικής σημαντικότητας, η τελευταία κυρίως λόγω γενικότερης τουριστικής αναγνωρισιμότητας.

Τέλος, σε ποσοστό περίπου 60% ήταν η ζήτηση για γνωστά προσκυνήματα όπως η Ζάκυνθος και η Πάτμος αλλά και για τη Χαλκιδική, που συνδυάζει τον τουρισμό με

θρησκευτικά μνημεία.

Αντιθέτως, περιοχές όπως τα νησιά του Βορείου Αιγαίου, με παράδειγμα τη Λέσβο με τον Άγιο Ραφαήλ, τη Βοιωτία με τον Όσιο Λουκά, στις Κυκλάδες την Πάρο με την Εκατονταπυλιανή, και άλλες, δεν επιλέγονται με την ίδια συχνότητα, ενώ δέχονται πολλούς προσκυνητές, γιατί ακόμη δεν έχουν προβληθεί ολοκληρωμένα στις τουριστικές αγορές.

Μπορεί να δώσει ο θρησκευτικός τουρισμός να δώσει ώθηση στην τουριστική ανάπτυξη;

Ο θρησκευτικός τουρισμός πρέπει να συνδυαστεί με άλλα μοντέλα τουρισμού και σε συνδυασμό με ένα πλάνο μέτρων για τη διασφάλιση της υγείας, να δημιουργηθεί ένα νέο ενδεχομένως προϊόν, υπό τη μορφή πρότασης, όπως αναφέρει ο κ. Τσιρώνης. Την ίδια ώρα, στη βόρεια Ελλάδα, τόσο στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας όσο και στην Ανατολική Μακεδονίας και Θράκη, ο θρησκευτικός τουρισμός είναι μια από τις προτεραιότητες στην προετοιμασία της επόμενης μέρας.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας βρίσκεται ένα βήμα πριν από την πιστοποίηση της πολύ σημαντικής θρησκευτικής, πολιτιστικής, προσκυνηματικής και τουριστικής διαδρομής: Τα «Βήματα του Αποστόλου Παύλου» (In the footsteps of St Paul the Apostle of the nations). Μπορεί η πανδημία, να καθυστέρησε τις διαδικασίες, όπως ανέφερε ο τομεάρχης Τουρισμού της ΠΚΜ Αλέξανδρος Θάνος, έχει ωστόσο δημιουργηθεί ένα εταιρικό σχήμα με την Περιφέρεια της Πάφου στην Κύπρο και την Περιφέρεια Λάτσιο στην Ιταλία, και οι τρεις χώρες παρουσιάζουν ένα κοινό τουριστικό προϊόν, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτιστικού Τουρισμού στο Βέλγιο. Την ίδια ώρα, βρίσκεται στα σχέδια η δημιουργία μουσείου αφιερωμένο στα Βήματα του Αποστόλου Παύλου.

Έχοντας ως σημείο αφετηρίας το Βαπτιστήριο της Αγίας Λύδιας της Φιλιππισίας στην Καβάλα, της πρώτης γυναίκας στην Ευρώπη που βαφτίστηκε Χριστιανή από τον Απόστολο Παύλο, η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης εντάσσει δυναμικά τη διαδρομή «τα Βήματα του Αποστόλου Παύλου» στο αφήγημα του θρησκευτικού και πολιτιστικού τουρισμού που αναπτύσσει, όπως υπογραμμίζει ο αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού της ΠΑΜ-Θ Θανάσης Τσώνης.

«Η Περιφέρειά μας διαθέτει Μονές και άλλα σημεία θρησκευτικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, τα οποία επιδιώκουμε να αναδείξουμε ακόμη περισσότερο, στο πλαίσιο της ευρύτερης βαρύτητας που δίνουμε και σε άλλες θεματικές μορφές τουρισμού για να κερδίσουμε το στοίχημα της μετα-covid εποχής», σημειώνει ο κ.

Τσώνης, τονίζοντας ότι μόλις οι συνθήκες το επιτρέψουν θα πραγματοποιηθεί ένα μεγάλο συνέδριο για τον θρησκευτικό τουρισμό που αναβλήθηκε λόγω της πανδημίας.

«Στην επόμενη περίοδο -με τους περιορισμούς του κορονοϊού, νομίζω ότι μπορούμε να κατηγοριοποιήσουμε τον τουρισμό θρησκευτικών ενδιαφερόντων στην Ελλάδα, από τουριστικής πλευράς και ανάλυσης – χωρίς να αναφερθούμε στα προσκυνηματικά δεδομένα, στις εξής δραστηριότητες: στην πολιτιστική ανάδειξη, την ιστορική ανάδειξη και στο φυσικό τοπίο», τονίζει ο κ. Πετρέας εξηγώντας: «Περισσότερα από 2/3 από τα μνημεία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς UNESCO έχουν και θρησκευτική σημασία. Μπορούν να συνδυαστούν με ειδικές δράσεις για την ανάδειξη των τεχνών, της αρχιτεκτονικής, της αγιογραφίας, της ζωγραφικής και της εικονογραφίας γενικότερα, της αργυροχρυσοχοΐας, της επεξεργασίας των αμφίων, κλπ».

«Από την άλλη πλευρά», προσθέτει ο κ. Πετρέας, «με την ευκαιρία και των εορτασμών των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση ας μην λησμονούμε ότι σε πολλές περιοχές της χώρας υπάρχουν μνημεία και γεγονότα που συνδυάζουν θρησκευτικές δραστηριότητες και κληρικούς και είναι συνυφασμένα με την εξέλιξη της Επανάστασης ενώ την ίδια ώρα, η επίσκεψη σε απομακρυσμένες ιερές μονές, ιερούς ναούς, ξωκλήσια και άλλα θρησκευτικά μνημεία, μπορούν να συνδυαστούν με τουριστικές δραστηριότητες υπαίθρου, που δεν είναι μαζικού τουρισμού, και προσφέρονται σαν δραστηριότητες τώρα που έχουμε τους περιορισμούς του κορονοϊού».
Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ